

Gaļas liellopu audzēšanas nozares apskats par 2016. gadu

Gaļas liellopu audzēšana pēdējos gados arvien paplašinās, par ko liecina publiski pieejamā informācija Lauksaimniecības datu centrā. Tā zīdītājgovju skaits palielinājies par 5816 govīm – no 38 501 (2016. gada 1. janvāris) līdz 44 317 (2017. gada 1. janvāris). Liellopu skaita palielināšanās notikusi vairāku iemeslu dēļ.

Liellopu skaita izmaiņas ietekmējusi piena iepirkuma cenas samazināšanās, kā rezultātā daļa piensaimniecību pārorientējas uz gaļas ražošanu. Pēc kvalitātvīem teļiem izsoļu namā ir stabils pieprasījums, kā arī iegūtā samaksa zemniekus apmierina. Pēc izsoļu nama datiem, atšķirto teļu iepirkuma cena 2015. gadā vidēji bija 2,32 eiro/kg, bet 2016. gadā vērojama nedaudz labāka situācija, sasniedzot 2,51 eiro/kg. Šeit tika aprēķināta vidējā cena neatkarīgi no šķirnes vai krustojumiem un to dzīvmasas. Protams, par kvalitātvīem tīršķirnes liellopiem šī cena var pārsniegt 3,00 eiro/kg.

Vēl arvien Latvijā visvairāk audzētie ir Šarolē šķirnes liellopi, otrajā vietā ir dažādi krustojumi, tad seko Limuzīnas, Herefordas, Anguss šķirnes dzīvnieki. Neatkarīgi no šķirnes un audzēšanas veida vēl joprojām aktuāls ir jautājums par iegūto un saglabāto teļu skaitu. Lauksaimniecības datu centra informācija rāda, ka 2015. gadā vidēji pārraudzības saimniecībās izdevās iegūt 88% teļu no zīdītājgovīm.

Nodrošinot pēc iespējas īsāku starpatnešanās intervālu (SAI), saimniecības spēs nodrošināt lielāku teļu ieguvu. Saglabāt pēc iespējas vairāk teļu ir svarīgi, jo tādā veidā tiek gūti ieņēmumi no ganāmpulka, realizējot teļus gaļā vai iegūstot vaislas materiālu. Realizēto liellopu vecums un dzīvsvars ietekmē saimniecības vidēji uz vienu zīdītājgovi realizēto gaļas apjomu, kas atstāj ietekmi arī uz realizētā gaļas kilograma pašizmaksu. Dzīvnieki, kas saimniecībā ir nobaroti, veido vidēji uz vienu zīdītājgovi lielāku iegūtās gaļas apjomu, kad saimniecība ar tām pašām vai nedaudz lielākām pastāvīgajām izmaksām spēj saražot lielāku gaļas apjomu.

Ņemot vērā, ka teļu ieguve un saglabāšana ir galvenais gaļas liellopu ganāmpulku ieņēmumu nodrošināšanas avots, jāpievērš uzmanība, lai šis rādītājs optimālā variantā būtu 0,95 vai vairāk, jo pretējā gadījumā samazinās saimniecības darbības efektivitāte.

Dažkārt saimniecībās negatīvu ietekmi uz teļa iegūšanu un saglabāšanu atstāj kļūdas zīdītājgovju ēdināšanā grūsnības laikā, līdz ar to palielinās risks sasniegt optimālo govju kondīciju pirms dzemdībām. Tāpat uzmanība jāvērs uz govju dzemdību norisi, lai nerastos sarežģījumi un jaundzimušais saņemtu vitamīnu un selēna injekcijas. Atsevišķos gadījumos problēmas var radīt nepiemērots vaislas materiāls.

Lai izvairītos no nosaukto faktoru ietekmes, katrā saimniecībā ir rūpīgi jāpārdomā un jāpilnveido ganāmpulka pārvaldības sistēma.

Lai iegūtu jaunas un papildinātu jau esošās zināšanas gaļas liellopu audzēšanā, aicinu apmeklēt seminārus vai citus izglītojošus pasākumus, kā arī konsultēties ar nozares speciālistiem.

Daiga Baltiņa,

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra
Lopkopības nodaļas speciāliste lopkopībā